

בכורות פרק ו על אלו מומין דף מב

אשתו, בברייתא נוספת כתוב שאין מייבמים את אשתו. הגמ' הבינה שכו"ע סברו כדעת ר"ע שסריס מלידה אין דין ייבום וחליצה באשתו ונחלקו שהברייתא שמתירה בייבום סוברת שלמרות שהוא טומטום לא חוששים שהוא סריס ולכן אם הוא זכר חייבת בייבום ואם הוא נקבה אין קידושיו כולם ואשתו מותרת, והברייתא שאוסרת לייבם סוברת שהיות והוא טומטום חוששים גם שמא הוא זכר סריס שקידושיו קידושין ואשתו לא צריכה ייבום ואסורה אבל צריכה חליצה כדעת ר' יוסי בשיטת ר"ע שאינו וודאי סריס אלא ספק סריס, דוחה הגמ' שייתכן שלכו"ע חוששים שמא היות והוא טומטום חוששים שמא הוא גם סריס אלא שהברייתא שמתירה את אשתו בייבום סברה כדעת ר"א שאשת סריס מלידה חייבת בייבום שיכול להתרפא והברייתא שאוסרת סוברת כר"ע. ר' יהודה סובר בדעת ר"ע שטומטום שנקרע עורו ונמצא זכר הוא בוודאי סריס ולכן אשת טומטום לא צריכה לא ייבום ולא חליצה ואם מת אחיו ללא ילדים וחלץ הטומטום לא חוששים לחליצתו ויכולים שאר האחים לייבם, ואם אין עוד אחים חוץ מהטומטום אינו צריך לחלוץ מספק והאשה מותרת לשוק ללא חליצה.

הדרן עלך פרק על אלו מומין

בכור אנדרוגינוס שיש בו גם סימני זכרות וגם סימני נקבות ת"ק סובר שדינו כספק ולכן אינו נשחט לא במקדש ולא במדינה, ר' ישמעאל אומר שדינו כזכר בעל מום שנשחט במדינה וחכמים אומרים שדינו כבריה בפני עצמה שאינה קדושה כלל. בכור טומטום שמכוסה מקום הסימנים בעור ומטיל את מימיו דרך חור בעור ר' חסדא אמר שלכו"ע אינו בריה בפני עצמה, אם מטיל מים מחור בעור במקום זכרות דינו כזכר ואם מטיל מים במקום נקבות דינו כספק זכר וספק נקיבה שמא התקפלה זכרותו תחת העור ולכן אסור בגיזה ועבודה ואינו נשחט לא במקדש ולא במדינה וכן צריך להסיר את המילה 'טומטום' בכל הדינים שנאמרו על טומטום ואנדרוגינוס שדינם כבריה בפני עצמה כלפי דין ערכין, קרבן שלמים, מיעוט הפסוק מקרבן עולה, עוף שנמלק במקדש האם נחשב לנבילה ומטמא בבית הבליעה, דין תמורה בקרבן, אלא שבברייתא יש דעת ר' שמעון בן יהודה שלא חושש שמא נהפך זכרותו וסובר שהוא נקבה וודאית ואינו קדוש וכך פסק ר' אילעאי. ר' יוחנן סבר שלעת ת"ק ור"י טומטום הוא ספק זכר וספק נקבה וכן סברו חכמים בברייתא, אבל במשנה חכמים חולקים וסוברים שבין אנדרוגינוס ובין טומטום הם בריה בפני עצמה שאינה קדושה כלל וכן סבר רשב"י בברייתא.

לשיטת ר' חסדא ור' אילעאי נחלקו התנאים במשנה ורשב"י האם היות והשתנה הטומטום שבמקום ערוותו מכוסה חוששים גם שמא התהפכה זכרותו ואע"פ שהוא זכר מטיל מימיו ממקום נקבה או לא חוששים, בברייתא כתוב שטומטום שקידש אשה או התקדש חוששים לחומרא שהקידושין חלים, וצריך לחלוץ לחומרא שמא הוא זכר וכן חולצים או מייבמים את